



# Samen werken aan Nieuwe Groenmarkt en Krocht



## Herinrichting in co-creatie met buurt

De gemeente Haarlem wil de buitenruimte van de Nieuwe Groenmarkt en Krocht opnieuw inrichten. Parkeerplaatsen zijn al verdwenen, een eerder plan voor een ondergrondse fietsenstalling gaat definitief niet door.

Een groep bewoners en betrokkenen heeft zich georganiseerd in het Buurtcomité Nieuwe Groenmarkt. Zij pleitten ervoor dat de plannen voor de herinrichting in co-creatie worden gemaakt. De gemeente had wel oren naar deze nieuwe manier van werken. Er is een

werkgroep gevormd van mensen uit het Buurtcomité, bewoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen die samen met experts van de gemeente onderzoeken hoe dit stukje binnenstad kan worden omgevormd tot een gemeenschappelijke openbare ruimte.

### Schetsontwerpen

Het proces begon met een startbijeenkomst eind 2023 in de Zijlpoort. Bewoners en organisaties stonden op hun eigen adres in de straat om te vertellen wat zij belangrijk vinden voor

de herinrichting. Na deze bijeenkomst is de werkgroep samengesteld uit een representatieve vertegenwoordiging van de betrokkenen en een aantal experts van de gemeente. De werkgroep ging op excursie naar pleinen in andere steden en hebben in twee ontwerp ateliers samen nagedacht over een voorkeursvariant. Dit proces van co-creatie is begeleid door specialistisch bureau Open Kaart uit Rotterdam. De schetsen die tijdens het tweede ontwerp atelier zijn gemaakt dienen als basis voor een schetsontwerp dat er rond de zomer moet liggen.

## Slotbijeenkomst

Na de zomervakantie wordt een brede slotbijeenkomst georganiseerd. De mensen uit de werkgroep zullen hier het schetsontwerp presenteren aan geïnteresseerde buurtbewoners. Een uitnodiging hiervoor volgt. De gemeente werkt het schetsontwerp verder (technisch) uit tot een voorontwerp. Dat betekent dat het schetsontwerp op details wordt uitgewerkt in overleg met professionele belanghebbers. Op onderdelen vindt ook nog participatie plaats. Daarna wordt het voorontwerp ter inzage gelegd voor inspraak en neemt de gemeenteraad er in 2025 een besluit over.

## Nieuwe Groenmarkt en Krocht in historisch perspectief

Wist u dat in de 16e eeuw varkens werden verhandeld op de Nieuwe Groenmarkt en de Krocht? Toen stonden er bomen op deze plek en was er een waterput. Ver voor die tijd werden er gewassen verbouwd bij de in 1395 gestichte kloostergemeenschap Catharina die er toen stond. De werkgroep betrokken bij de co-creatie voor de herinrichting verlangt stiekem terug naar dat beeld van een open ruimte met bomen.

Na de varkensmarkt werd het een markt voor groenten en fruit. Daar dankt de Nieuwe Groenmarkt zijn naam aan. Beide plekken, de Nieuwe Groenmarkt en Krocht waren toen - en

nu - een oase van rust in de drukke binnenstad. Ook is er altijd ruimte geweest voor kwetsbare mensen. Het Catharinaklooster, gesticht door twee vrouwen, vormde een mini-gemeenschap voor vrouwen die geen klooster-gelofte hadden afgelegd. Er was een boomgaard, een bakkerij, er waren bleekvelden en een weverij. Aan de Krocht was rond 1394 een weeshuis gesticht voor armen, ongelukkigen, vondelingen en wezen. Daarna volgde in 1769 het Hofje van Oorschot, gesticht door koopman Wouterus van Oorschot, ook gericht op liefdadigheid.

### Liefdadigheid was taak kerk en instellingen

De St. Antoniuskerk werd gebouwd in 1842. In de gebouwen aan de rechterzijde werd in 1850 de Vincentiusvereniging opgericht. Liefdadigheid was destijds een taak van de kerk en instellingen. Mensen konden er behalve voedsel ook kleding krijgen. Er was een bibliotheek, een armenschool en een voorloper van de tegenwoordige kringloopwinkel, 't Brokkenhuis.

### Goede voeding

Grootgrondbezitter Theodore Previnaire begon in 1874 op nummer 13-17 een broodbakkerij. Een bakkerij waar zijn werklieden tegen kostprijs brood van goede kwaliteit konden kopen. Hij hoopte dat zijn werknemers



met goede voeding minder snel ziek zouden worden en dus harder konden werken.

### Meisjes HBS

Nog een bijzondere ontwikkeling was de oprichting van de eerste Nederlandse meisjes-HBS aan de Krocht. Opgericht door Mienette Storm-Van der Chijs, in 1867. Slechts vier jaar na de Wet op het middelbaar onderwijs door Thorbecke in 1863. Uniek, want hoger onderwijs werd overal ingevoerd, maar niet voor meisjes. Dat werd overgelaten aan particuliere initiatieven. In het gebouw aan de Krocht zijn nu appartementen.

### De straten werden drukker met verkeer

De Nieuwe Groenmarkt en de Krocht werden vanaf 1867 bestraat. Er lagen keien en trottoirbanden van Belgisch hardsteen. Rond 1902 werden er opnieuw bomen geplant.

In het gebouw op de kop van de Groenmarkt in de Zijlstraat kwam een postkantoor (1893) en daarnaast een bank. De straten werden drukker met verkeer van paard en wagens en de eerste auto's. In de jaren na 1910 werden straten geasfalteerd.

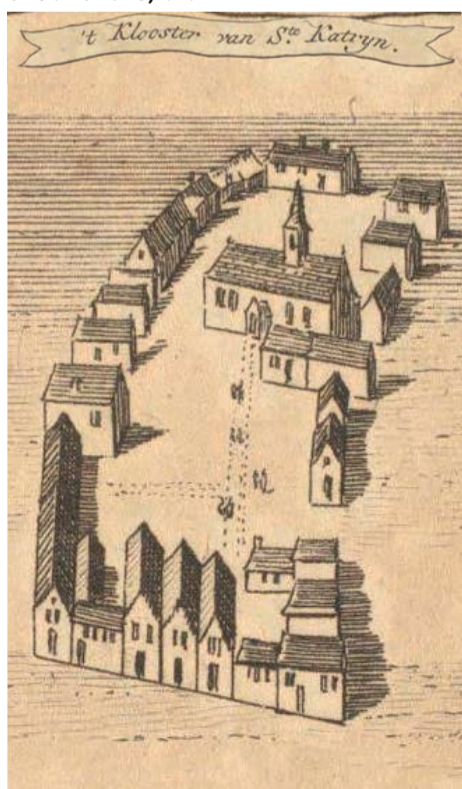
### Gemeentelijke bemoeienis

Na de Tweede Wereldoorlog begonnen de Groenmarkt en de Krocht meer te lijken op de plek zoals we die nu kennen. Volgde een tijd dat de gemeente zich meer ging bemoeien met de inrichting van de binnenstad, waar de ruimte steeds schaarser werd. In Schalkwijk werd een nieuw winkelcentrum gebouwd waardoor de winkeliers in de binnenstad vreesden dat ze de concurrentie zouden verliezen. Om winkels in het centrum bereikbaar te houden, moesten er meer parkeerplekken komen. Verkrotte panden maakten plaats voor nieuwbouw. Zoals de bouw in 1964 van het blok Kamis, een sociëteit voor kamerbewoners en woningen voor alleenstaanden. Oude gebouwen kregen nieuwe functies; de voormalige meisjes-HBS die in 1967 werd een katholieke levensschool.

### Bewoners denken mee

Bewoners wilden meedenken over de inrichting van de openbare ruimte. Ze waren bang dat projectontwikkelaars zich zouden storten op binnenterreinen of grote panden. In 1979 werden projectgroep De Krocht opgericht. Bewoners werkten samen met de gemeente, maar gaven aan dat zij nog altijd het beste weten hoe hun wijk in elkaar zit. Van projectgroep tot Buurtcomité Nieuwe Groenmarkt zijn die bewoners, ondernemers en maatschappelijk organisaties nog steeds dezelfde mening toegedaan, gericht op samenwerking en betrokkenheid.

Situatie 1578, bron NHA



Kijk voor de volledige presentatie op [www.nieuwe-groenmarkt-haarlem.nl/wp-content/uploads/2024/02/Presentatie-CultuurhistorieOnderzoek-SteenhuisMeurs.pdf](http://www.nieuwe-groenmarkt-haarlem.nl/wp-content/uploads/2024/02/Presentatie-CultuurhistorieOnderzoek-SteenhuisMeurs.pdf)

Of scan de QR-code



\*bron Presentatie Nieuwe Groenmarkt en de Krocht van Vitta Teunissen van SteenhuisMeurs

# Zoeken naar de balans tussen rust en reuring

Duizendpoot en motor achter vele initiatieven rondom de Nieuwe Groenmarkt is Bernadette Meertens. Als vrijwilliger van de Groenmarkt Kerk-gemeenschap werkt ze nu nog vanuit de pastorie van de voormalige St Antoniuskerk. "Het bijzondere van deze plek is dat de kerk en de straat elkaar versterken. Vanuit de kerk is Stichting Stem in de Stad opgericht, als aanloopcentrum voor eenzame of alleenstaande mensen. Het kopje koffie, het praatje of de avondmaaltijd biedt hen structuur in de dag. En er is een mooie klik met de omgeving."



## Het Buurtcomité

Die omgeving wilde graag meedenken over de herinrichting van het gebied. Een eerste stap was een debat in de Pletterij in 2019. Direct daarna werd het huidige Buurtcomité opgericht. "Wij wilden de verbinding tussen alle partijen tot stand brengen."

De eerste plannen voor herinrichting dateren van 2017. "Er waren vier plannen, waaronder een plan voor een half-ondergrondse fietsenstalling. Die

zijn gelukkig van tafel. Vanuit het comité is de werkgroep opgericht. Vooraf aan gesprekken met de gemeente vroegen we mensen in de omgeving wat ze ons wilden meegeven. Dat is ons mandaat."

**"Wij wilden de verbinding tussen alle partijen tot stand brengen."**

## Van vonk naar experiment

"De vonk voor het proces van co-creatie kwam van voormalig stadsarchitect Willem Hein Schenk. Hij was bij het debat in de Pletterij. 'Waarom niet direct samenwerken met bewoners en maatschappelijke organisaties voor de herinrichting?' Die vonk gaf ons energie. Ik zocht contact met hem en met de gebiedsmanager centrum Cecile Hubers. Zij voelde die energie ook. Wij vroegen of de Nieuwe Groenmarkt en de Krocht als experiment kon dienen. Dat kon."

**"Het enthousiasme moeten we blijven voeden"**

Inmiddels zijn er verschillende inspirerende bijeenkomsten geweest. "Het proces duurt wel lang. De uitvoering ligt in de toekomst. Het enthousiasme moeten we blijven voeden. Tijdens het eerste ontwerpatelier in februari gaven we onze ideeën en wensen mee aan landschapsarchitect Maurice Käss en ruimtelijk strateeg Ricsi van Beek. Zij verwerken die in een aantal varianten. Daar kunnen wij dan weer op reageren."

## Spanningsveld

Bernadette noemt als grootste spanningsveld voor de herinrichting de balans tussen rust en reuring. "Rust in de vorm van bomen en ander plaveisel. Reuring omdat dit gebied een fietsverbinding blijft, mét ruimte voor fietsparkeeren. We willen graag de mix van functies behouden. Dus ook ruimte voor gasten van Stem in de Stad en voor de nieuwe 'bewoners' van het kerkgebouw. En er zijn de voorwaarden van de gemeente. Mijn hoop is dat tussen alle partijen iets groeit in de vorm van blijvende samenwerking. Ook als de herinrichting is voltooid. Dan begint het benutten van de ruimte pas echt."

Kijk voor meer info op: [www.nieuwe-groenmarkt-haarlem.nl](http://www.nieuwe-groenmarkt-haarlem.nl)



# Meer herkenbaarheid



**Op de hoek van de Zijlstraat en de Nieuwe Groenmarkt vind je by Lima voor ontbijt, lunch of borrel. Met biologische seizoensproducten van lokale leveranciers, vegan en gluten-vrij. Diantha Rego Lima is eigenaar. Het terras van by Lima staat voor een deel op de Nieuwe Groenmarkt, vandaar dat ze zich betrokken voelt bij de omgeving. En de reden om in de werkgroep te stappen.**

"Als ondernemer heb je misschien andere ideeën over de herinrichting dan de bewoners, die wil ik graag inbrengen. Wij krijgen ook veel toeristen over de vloer. En er werken veel jonge mensen bij ons. Ik denk dat de dingen die wij horen van onze gasten en medewerkers waardevol zijn om mee te nemen."

## Verlanglijstje

Voor Diantha staat meer groen bovenaan het verlanglijstje. "Niet alleen bomen maar ook beplanting en een klimaatadaptief waterbergingssysteem. Ik zou het fijn vinden als vanaf de straatkant beter herkenbaar of zichtbaar is wat zich achter de gevel afspeelt van de sociale instellingen. Voor de gezinnen die bij ons komen is

het fijn als er ruimte is voor kinderen om te spelen op het plein. Met extra bankjes om even te kunnen zitten, in de avond meer sfeervolle verlichting."

## Bloemenwinkel

De inbreng van de werkgroep wordt serieus genomen, voelt Diantha. Dat sterkt haar in wat ze zelf kan inbrengen tijdens de ontwerp ateliers. "Tijdens de excursie naar pleinen in Leiden, Den Haag en Delft zag ik bijvoorbeeld een bloemenwinkel, met een hele leuke uitstalling voor de gevel. Dat creëert sfeer. Het zou leuk zijn als zo'n soort ondernemer op de Groenmarkt zou komen."

## Op zoek naar harmonie

Bovendien blijken de meeste leden dezelfde ideeën te hebben als het gaat over groen. Iedereen wil groen toevoegen. "We hebben nu de kans om een mooie en gezellige ontmoetingsplek te creëren." Dat moet natuurlijk in balans met de functies die het plein nu heeft. "Het risico is een verkeerde balans tussen de bezoekers van de sociale instellingen en overig publiek. Mijn vraag is: kunnen beiden in harmonie naast elkaar leven?"

# De Groenmarkt als oase, met zitplek

**Petra de Vries is zakelijk manager van stichting Stem in de Stad. Het aanloopcentrum is een van de partijen die bij de herinrichting is betrokken. "Kwetsbare of eenzame mensen, dak- of thuislozen kunnen hier altijd aanlopen voor koffie, thee, een praatje en 's avonds een maaltijd. Hoe mooi is het dat op deze plek al eeuwen aandacht is voor kwetsbare mensen."**

Om ook in de toekomst oog te houden voor de kwetsbaren, de dak- en thuislozen, is Petra lid van de werkgroep. Petra: "De plannen voor de herinrichting zijn er al jaren. Dit co-creatie proces geeft nieuwe energie. Ondanks dat er nog een lange weg te gaan is. Het is goed om samen te werken met de buurt. Juist door met elkaar te praten, leer je elkaar kennen. Het houdt ons weg van de polarisatie. Het maakt me ook wel trots op deze plek. Ik voel iets van barmhartigheid."

## Ontmoetingsplek voor velen

Het gesprek met de buurt is nodig omdat de buitenruimte van Stem in de



# 60 jaar aan de Nieuwe Groenmarkt

Joke van Rijsbergen tikt bijna de 90 jaar aan. Ze woont nog steeds in de woning die ze 60 jaar geleden samen met haar man Jan en twee zonen betrok aan de Nieuwe Groenmarkt 6. Joke en haar man hadden 2 kledingzaken in de Zijlstraat. Haar zonen zijn allang het huis uit en haar man is zes jaar geleden overleden. Maar ondanks lichamelijk ongemak piekert Joke er niet over weg te gaan uit haar eigen woning. "Dat nooit!"

"Dat dit een Varkensmarkt was, wist ik niet", vertelt ze naar aanleiding van de presentatie van Vita Teunissen over de geschiedenis van de Nieuwe Groenmarkt en de Krocht. Zelf heeft ze ook het een en ander zien veranderen. "Hier tegenover stonden allemaal oude huisjes. In de woningen naast de kerk



woonden missionarissen die terugkwamen nadat ze waren uitgezonden." En ze kende ook al haar naaste burens. "Naast ons woonde een edelsmid met zijn vrouw. Aan de andere kant de koster. Toen de vrouw van de koster was overleden en de edelsmid ook, pakte de buurvrouw aan met de koster."

## Je leefde in en met de buurt

"Je leefde in en met de buurt. Als het avondverkoop was, haalden wij eten bij Vincentius: nasi. Heerlijk. Boven Vincentius ging ik naar Franse les. Ik had er plezier in en gevoel voor. Daarna kwam wijkcentrum Binnensteeds in die ruimte. Het werd geopend door Maxima. Ik stond in mijn deuropening. Ze zwaaide naar me."

## Beerput

Joke: "Achter ons huis was een oude beerput. Die is leeggehaald door iemand van de afdeling archeologie. Tussen alle huis- tuin- en keukenafval kwamen ook bijzondere spullen naar boven. Glaswerk, grote schalen, kleine zalfpotjes met lepeltjes, het zat er allemaal nog in. Al die spullen liggen nu in het Archeologisch Museum. Ik heb één gevonden glas mogen houden. Maar als ik er niet meer ben, gaat dat ook naar het museum."

## 'Gaat 't mevrouw?'

Joke vertelt hoe ze de straat heeft zien veranderen. "Door de mensen die bij Stem in de Stad komen, voelen anderen zich soms niet veilig. Ik loop er gewoon langs hoor. Sommigen zeggen goeiedag. Ook schuiven ze opzij als ik met mijn rollator op weg ben naar de Jumbo. 'Gaat het mevrouw?', hoor je dan. Maar als de straat opnieuw wordt ingericht, wil ik een aflopende stoep. Stoepje op stoepje af met een rollator is niet makkelijk. Ik weet niet of er bankjes moeten komen. Die trekken mensen aan die daar gaan zitten, ook jongeren. Dan is er kans op overlast."

# Bankjes en een jeu de boulesbaan

Stad regelmatig wordt gebruikt als ontmoetingsplek. Petra: "Niet alleen door mensen die hier aanlopen. Ook mensen met een verslaving die worden weggestuurd van andere plekken, komen hier naartoe. Dat zorgt regelmatig voor overlast. Omwonenden komen dan bij ons met hun frustraties daarover. Dat is

## Stem in de Stad

Stichting Stem in de Stad werd 25 jaar geleden opgericht door dominee Jurjen Beumer. De stichting kijkt om naar kwetsbare mensen die niet altijd worden gehoord. Stem in de Stad wordt bemand door ongeveer 140 vrijwilligers. In het aanloopcentrum worden ook taallessen gegeven, er is een verblijfshuis voor ongedocumenteerden, een spreekuur van de GGD en het wijkteam. Ook is Stem in de Stad postadres voor dak- en thuislozen.



ingewikkeld. Binnen in het gebouw kunnen we mensen goed aanspreken, buiten moeilijker. Daarom blijven wij omwonenden aanmoedigen om met klachten naar de gemeente of Handhaving te stappen. Voor de relatie met de bewoners en ondernemers van de Nieuwe Groenmarkt en de Krocht is het noodzakelijk dat er plannen komen voor andere verblijfplekken in de stad. Dat haalt de druk van deze plek af."

## Bankjes aan de gevel

In overleg met de gemeente, politie en handhaving is nagedacht over een mogelijke oplossing voor het verminderen van overlast op straat. Aan de gevel van het pand hangen bankjes die overdag zitplek bieden aan bezoekers maar die 's avonds worden opgeklapt. Dat biedt Stem in de stad ruimte om overdag hun 'gasten' aan te spreken op gedrag. Bovendien is er een verbod op gebruik van alcohol in de openbare ruimte. Petra houdt moed: "Ik hoop op een plein waar op zondag voor de kerk weer kan worden gevoetbald. Een ruimte waar iedereen kan ontspannen."



# Beeld zegt meer dan 1.000 woorden

In de 28 jaar dat hij aan de Nieuwe Groenmarkt woont zag Michael Kolf de straat enorm veranderen. Toen in 2019 het Buurtcomité werd opgericht stapte hij in. En nu zit hij in de werkgroep. "Ik wil een actieve bijdrage leveren aan de herinrichting. Ik heb goed contact met bewoners en ondernemers in de straat. Ze zien mij als vertegenwoordiger."

"De straat ging van druk naar autoluw", vertelt Michael. "Met minder overlast van parkerende auto's, lawaaige motoren en vrachtwagens. De instellingen tegenover mijn huis zijn altijd bepalend geweest voor het karakter van de straat, met de kerk voor de diensten en concerten en organisaties zoals Stem in de Stad."

## Waardevolle plek in centrum

In de straat staat ook vijf à zes keer per jaar de markt. "We waarderen de markt, maar een kleinere opzet zou fijn zijn. De overlast van evenementen is gelukkig al minder, maar helaas hebben we nu vaker last van dronken en verslaafde daklozen. Dit levert soms onveilige situaties op. Toch maken juist de verschillende functies van deze straat het een bijzondere en waardevolle plek midden in het centrum. Daar moeten we zorgvuldig mee omgaan."

## "Visualisatie van de plannen zal cruciaal zijn"

Michael: "We zijn het erover eens dat meer groen - veel bomen - gewenst is en dat de huidige asfaltering en bestrating niet goed zijn. Tijdens het eerste werkatelier hebben we in twee groepen verschillende plannen bedacht, maar die liepen nogal uiteen. Ik verwacht dat we meer consensus bereiken in vervolgsessies. Visualisatie

van de plannen zal cruciaal zijn, je moet het zien om te weten of ze werken: 'een beeld zegt meer dan 1.000 woorden.'"

## Realistische verwachtingen

Over het co-creatieproces: "Ik ervaar het tot nu toe als productief, open en motiverend. Maar we zitten natuurlijk nog in de beginfase. De inbreng van de individuele leden wordt serieus genomen. Heel belangrijk is de bijdrage van de gemeente-experts. Hun kennis verheldert en inspireert en ze geven direct aan wat wel en niet mogelijk is. Daarin zijn ze duidelijk en eerlijk. Dat draagt bij aan realistische verwachtingen."

## Levendige voorbeelden

De werkgroep bezocht samen pleinen in Leiden, Den Haag en Delft. "De excursie liet levendige voorbeelden zien van hoe een plek als deze kan worden ingericht. Dit kan voor een belangrijk deel bijdragen aan de uitwerking van de plannen. En, zo konden ook de leden van de werkgroep elkaar beter leren kennen."

## Plek met allure

Kansen zijn er volgens Michael zeker: "Deze ziellose, rommelige en beetje verwaarloosde straat kan een pleinachtige plek 'met allure' worden. Een straat zonder stoepranden, met in het midden twee bomenrijen. Die bomen zorgen in de zomer voor verkoelende schaduwplekken waar je elkaar kunt ontmoeten. De risico's liggen in het sluiten van te veel compromissen. Als ontwerper weet ik dat een compromis bijna nooit een mooi, overtuigend en sterk resultaat oplevert. Maar ik heb vertrouwen in de deskundigheid van onze werkgroep. Ieder is bekwaam genoeg om dit proces effectief te sturen en tot een succesvol resultaat te brengen."

## Colofon

Dit is een uitgave van Gemeente Haarlem ism Het Buurtcomité De Nieuwe Groenmarkt  
Datum: mei 2024

Tekst: gemeente Haarlem  
Fotografie Charlotte Bogaert  
Opmaak: Studio Nico Swanink  
Drukwerk: Spaarne Werkt

# Herstel Groenmarkt en Krocht als eenheid

Peter Hijzen is bewoner van de Krocht. Hij woont er sinds 2019. Peter is gepensioneerd directeur van een GGZ-instelling en actief als vrijwilliger bij de Historische Vereniging Haarlem. Omdat de werkgroep ook over de herinrichting van de Krocht gaat, heeft hij zich aangemeld als hun vertegenwoordiger.

Peter: "Een uitstekend idee om als bewoner vanaf het eerste begin van planvorming betrokken te worden, in plaats van alleen commentaar te kunnen leveren op een paar voorbewerkte uitwerkingen. De gemeente geeft ons het gevoel de inbreng van de werkgroep serieus te nemen."

## Risico's en kansen

Niet alle deelnemers in de werkgroep denken hetzelfde over de herinrichting. "Veel aandacht is besteed aan de verschillende belangen van bewoners, instellingen en bedrijven op deze locatie. Er zijn met name risico's op gebied van belangenconflicten. Ik doel op de opvang van kansarmen en daklozen. Aan de ene kant zijn er bewoners die veel overlast ervaren



(verblijf en gebruik van alcohol en drugs; lawaai). Aan de andere kant zijn er de betrokken instellingen die bang zijn voor het onterecht weren van hun

cliënten. De kansen zijn het spiegelbeeld hiervan: zijn er oplossingen te bedenken voor de groepen die bij de instellingen komen?"

**"De huidige Krocht zie je in historische stukken ook wel aangeduid als een pleintje"**

Andere kansen ziet Peter in herinrichting. "Het zou mooi zijn als die recht doet aan de historische betekenis van de Krocht en Nieuwe Groenmarkt en de leefbaarheid vergroot. De huidige inrichting, met afvalcontainers en fietsenrekken, is nog steeds die van de periode vóórdat het autoluw werd. En dat is niet in overeenstemming met een wandel- en fietsgebied.

Ten slotte biedt de herinrichting de kans om het oude karakter te herstellen van de Nieuwe Groenmarkt en Krocht als eenheid. Op historische kaarten van Haarlem staan ze vaak samen afgebeeld en worden ze genoemd als Krocht, Krocht of Verckensmerct. De huidige Krocht zie je in historische stukken ook wel aangeduid als een pleintje. Maar door de weg die ooit is aangelegd, zie je daar niets meer van terug. Met andere bestrating is dat zeker sterk te verbeteren."

# Samen creëren, hoe doe je dat?

Risci van Beek en Maurice Käss zijn vanuit de gemeente onderdeel van het project Nieuwe Groenmarkt. Hoe kijken zij naar de samenwerking met de werkgroep?



**Hoe is het om samen te werken met een groep mondige en betrokken inwoners?**

"Voor mij is dit verre van nieuw. De stad bestaat bij gratie van haar bewoners, dus is het logisch dat je met bewoners aan de stad bouwt. Ik ervaar de open houding van alle deelnemers - zowel vanuit de gemeente als bewoners als erg prettig. We waarderen elkaars inbreng."

**Wat is jullie rol in dit proces?**

"Ik ben betrokken als ruimtelijk strateeg en vaste stedenbouwer van de binnenstad. Maurice is de hoofd-ontwerper en ik ondersteun hem daarbij."

**Hoe zijn jullie hierin gestapt?**

"Het gaat niet om eenzijdig luisteren, maar om samen ervaringen opdoen. Belangrijk is dat de deelnemers beschikken over dezelfde kennis bij de start van een project, dat je ieders

kwaliteiten waardeert en die maximaal inzet. Dat vereist een actieve en open houding. We hebben eerst een cultuurhistorica gevraagd onderzoek te doen naar de historie van de plek. Verder zijn we op excursie gegaan naar pleinen in Leiden, Den Haag en Delft ter inspiratie. Dat heb ik als heel waardevol ervaren. Niet alleen vanuit ontwerpersoogpunt, maar ook vanuit het menselijke. Het is een gezellige groep mensen. Dat werkt heel fijn."

**Verschillende doelgroepen wonen, werken of maken gebruik van de Nieuwe Groenmarkt en de Krocht; hoe middel je daartussen?**

"Het is meer welke afgewogen keuze je maakt voor wat betreft het hoofdgebruik van de openbare ruimte. Weg van de middelmaat, maar juist heel nauwkeurig samen onderzoeken wat je op die plek wilt doen en met wie op welk moment. Vanuit die hoofdgedachte kun je de plannen aanpassen aan specifieke gebruikers, met in het achterhoofd de context: de Krocht en Nieuwe Groenmarkt waren historisch belangrijke plekken in de stad. Het gegeven dat de stad anno 2024 anders werkt dan pakweg drie eeuwen terug moet ook terugkomen in hoe je het ontwerp opzet. Dat maakt de opgave al snel complex. Daarom is het belangrijk dat Maurice als ontwerper kan laten zien wat de verschillende denkrichtingen opleveren in de beleving van de plek."

**Hoe zien jullie de afronding van het proces; iedereen tevreden met een blauwdruk van de herinrichting?**

"Zover zijn we nog niet, maar de schetsen waar Maurice nu aan werkt zijn stuk voor stuk interessant omdat ze een verdiepend gesprek gaan opleveren. Ze verschillen onderling flink maar tegelijkertijd kan het

allemaal. Het is een illusie te denken dat iedereen straks 100% tevreden is met het schetsontwerp. Daar is de groep te divers voor. En we blijven natuurlijk Nederlanders; altijd kritisch, mezelf inclusief. Belangrijk is dat het uiteindelijke plan breed wordt gedragen, in die zin dat iedereen zijn idee heeft kunnen inbrengen, we de ideeën samen hebben getest en we daar in meerderheid een goede keuze in hebben kunnen maken die deze plek in de stad de komende 50 jaar vooruit helpt."

